

PROIECT DE LEGE

Privind exercitarea profesiei de psiholog, înființarea organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România

EXPUNERE DE MOTIVE

Odată cu reinstaurarea democrației în țara noastră, învățământul universitar în profilul psihologic a fost reluat, după o întrerupere de 17 ani.

Creșterea deosebit de mare a numărului de absolvenți cu diplomă de licență în specialități ale psihologiei a fost, pe de o parte, rezultatul lipsei acute de specialiști în psihologie cu care se confrunta societatea românească și, pe de altă parte, de amplificarea cerințelor de asistență psihologică în toate domeniile vieții economico – sociale a țării.

Datorită caracteristicilor ei legate de dificultatea și responsabilitatea crescută pe care o implică intervenția asupra omului în diferite ipostaze ale vieții și activității sale, activitatea în domeniul psihologiei impune cu necesitate existența unui act normativ cu putere de lege, care să reglementeze accesul la diferitele domenii ale activității de psihologie aplicată, controlul instrumentelor de investigație psihologică, responsabilitățile deciziilor luate ca urmare a unei intervenții psihologice asupra diferitelor categorii de populație, etc.

Acest act normativ este necesar în condițiile în care se constată existența a numeroase cazuri de practicarea a psihologiei de către persoane fără pregătirea de specialitate necesară, a existenței unor instrumente de investigație care nu respectă cerințele profesionale elementare ale domeniului, a practicării unor intervenții inadecvate sau greșite asupra persoanelor asistate psihologic etc. Aceste aspecte negative atrag după ele consecințe grave asupra statutului social, profesional, familial al subiecților investigați, pot dăuna echilibrului psihic al acestora, aducând daune extrem de grave individului și societății în ansamblul ei.

Legislația existentă, prin care sunt reglementate unele aspecte ale asistenței psihologice în diferite domenii ale vieții economico-sociale, nu reușește să clarifice latura profesională, metodologică a psihologiei din țara noastră și uneori permite ingerința

unor specialiști din alte domenii în exercitarea profesiei de psiholog.

Totodată, există numeroase domenii în care activitatea psihologică incumbă o mare responsabilitate morala, socială și materială, fiind cunoscut rolul esențial al omului în oricare dintre domeniile vieții economice, sociale, culturale ale unei națiuni, cerințele primordiale ale respectării onoarei și demnității umane, aspecte asupra cărora psihologia se adresează prin excelență.

Prezentul proiect de act normativ își propune să stabilească cine și cum poate să exercite activitatea de psiholog, cum se organizează controlul acestei activități, responsabilitățile personale ale psihologilor, precum și condițiile în care aceștia pot fi protejați și coordonați în exercitarea activităților, aspecte care depășesc aria de competență a unei asociații profesionale.

Reglementarea propusă ține cont de legile existente în diferitele domenii în care activează psihologii și se înscrie pe linia delimitării standardelor ocupaționale ale diferitelor profesii, în conformitate cu reglementări similare cu cele existente în țările Uniunii Europene, adaptate specificului țării noastre.

Proiectul de lege prezentat, este rezultatul unei preocupări de lungă durată a psihologilor din mediul universitar și aplicativ, fiind, în forma actuală, acceptat de conducerea Asociației Psihologilor din România, singurul for național reprezentativ recunoscut pe plan internațional.

ASOCIAȚIA PSIHOLOGILOR DIN ROMÂNIA

PREȘEDINTE

Prof.univ.dr. NICOLAE MITROFAN

PROIECT DE LEGE

privind exercitarea profesiei de psiholog,
înființarea, organizarea și funcționarea
Colegiului Psihologilor din România

(proiectul a fost aprobat în Senat și se află în discuția Camerei Deputaților. Față de textul de mai jos senatorii au inclus unele modificări. Cea mai importantă este prevederea explicită cu privire la Autorizarea de liberă practică. Alte modificări au fost propuse în cursul discuțiilor la Camera Deputaților, fără a fi modificat sensul general al proiectului.)

CAPITOLUL I

Exercitarea profesiei de psiholog, dispoziții generale

Art.1. Titlul de psiholog este deținut de persoana care a absolvit o instituție de învățământ superior, cu diploma de licență în psihologie, sau cu o dublă specializare care să includă și psihologia.

Art.2. Exercitarea profesiei de psiholog se face cu respectarea prevederilor legislației muncii, la care se adaugă:

- a. avizul de exercitare a profesiei de psiholog emis de Colegiul Psihologilor din România, în conformitate cu prevederile prezentei legi;
- b. autorizarea de exercitare a profesiei de psiholog, emisă de instituțiile publice ale administrației centrale în aria de competență în care își va exercita profesia solicitantul;

Art.3. Avizul eliberat de către Colegiul Psihologilor din România se reînnoiește periodic, la doi ani, în scopul garantării unui standard ridicat de competență profesională, prin promovarea principiului educației permanente.

Art.4. Ministerul Învățământului și Cercetării, precum și Consiliul Național de Evaluare și Acreditare Academica vor consulta Colegiul Psihologilor din România cu privire la autorizarea și acreditarea facultăților care acordă diploma cu specializarea în psihologie.

Art.5.

- (1) În exercitarea profesiei psihologul trebuie să își folosească întregă

competență și să manifeste maximum de disponibilitate și respect față de ființa umana.

- (2) Psihologul nu este funcționar public în timpul exercitării profesiei, prin natura umanitară și liberală a acesteia.

Art.6. Independența profesională conferă psihologului dreptul de inițiativă și decizie în exercitarea actului profesional, și deplină răspundere a acestuia.

Art.7. Autorizarea de exercitare a profesiei de psiholog este valabilă atâta timp cât nu intervine o nedemnitate în condițiile prezentei legi și, de asemenea, cu respectarea criteriilor de evaluare și instruire profesională permanentă instituite de Colegiul Psihologilor din România.

Art.8. Controlul și supravegherea exercitării profesiei de psiholog se realizează de către Colegiul Psihologilor din România și de către alte organisme cu responsabilități în domeniul respectiv de activitate.

CAPITOLUL II

Înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România

Art.9.

- (1) Colegiul Psihologilor din România este o organizație neguvernamentală, cu personalitate juridică, apolitică și fără scop patrimonial.

- (2) Colegiul Psihologilor din România se înființează ca organizație profesională reprezentativă, cu funcție de avizare și control în exercitarea profesiei de psiholog;

- (3) Colegiul Psihologilor din România are autonomie instituțională și își exercită atribuțiile fără posibilitatea vreunei imixțiuni.

- (4) Colegiul Psihologilor din România promovează și apară drepturile și interesele psihologilor în exercitarea profesiei lor;

- (5) Sediul Colegiului Psihologilor din România este în municipiul București.

Art.10. Colegiul Psihologilor este ales pe o perioadă de patru ani de către Adunarea Generală a Asociației Psihologilor din România, dintre candidații propuși ca fiind reprezentativi din punct de vedere profesional

și moral pentru domeniile academice, științifice și aplicative ale psihologiei.

Art.11 Numărul membrilor Colegiului va fi stabilit în funcție de necesități de către Asociația Psihologilor din România, fiind votat în Adunarea Generală.

Art.12. Candidaturile pentru membrii Colegiului se depun de către psihologi, asociații profesionale și de către instituții publice sau private care au în subordine psihologi.

Art.13.

(1) În cadrul Colegiului funcționează următoarele secțiuni;

a. Secțiuni de specialitate:

- Secțiunea de psihologie medicală și psihoterapie;
- Secțiunea de psihologie industrial/organizatională și servicii;
- Secțiunea de psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională;

b. Secțiunea metodologică;

c. Secțiunea de deontologie și disciplină.

(2) În funcție de necesități, Colegiul poate înființa secțiuni noi.

Art.14. Colegiul organizează un secretariat ai cărui membrii sunt angajați și retribuiți, în conformitate cu legislația în vigoare, din resurse proprii.

Art.15. Activitatea Colegiului este reglementată printr-un „Regulament de organizare și funcționare internă” aprobat de adunarea generală a Asociației Psihologilor din România.

Art.16. Colegiul Psihologilor funcționează prin ședințe în plen și pe secțiuni ale căror competențe și periodicitate sunt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare internă.

Art.17. Membrii Colegiului primesc pentru activitatea desfășurată indemnizații de ședința, stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare internă și li se decontează cheltuielile de deplasare legate de îndeplinirea atribuțiilor specifice.

CAPITOLUL III

Atribuțiile Colegiului Psihologilor din România

Art.18. Colegiul Psihologilor din România are următoarele atribuții:

(a) acordă avizul pentru exercitarea profesiei de psiholog și de reînnoire periodică a acestuia;

(b) avizează metodele și tehnicile de evaluare și asistența psihologică precum și modul de utilizare a acestora;

(c) organizează și avizează cursuri și alte forme de educație permanentă în domeniul psihologiei;

(d) elaborează „Codul deontologic al profesiei de psiholog”;

(e) elaborează „Normele de acordare a avizului de exercitare a profesiei de psiholog”;

(f) elaborează „Codul de procedura disciplinară” și urmărește aplicarea acestuia;

(g) elaborează „Normele de avizare a metodelor și tehnicilor de evaluare și asistența psihologică”;

(h) întocmește, reactualizează și face public „Registrul unic al psihologilor din România”;

(i) mediază litigiile dintre psihologi, dintre aceștia și beneficiarii serviciilor psihologice, precum și dintre psihologi și angajatorii acestora, în probleme legate de exercitarea profesiei de psiholog;

(j) inițiază acțiuni în justiție pentru exercitarea ilicită a profesiei de psiholog;

(k) atenționează și, după caz, intenționează acțiuni în justiție angajatorilor care folosesc pe post de psiholog persoane fără calificarea și avizele necesare, în conformitate cu prezenta lege;

(l) fixează nivelul tarifelor pentru serviciile prestate.

Art.19. Colegiul Psihologilor din România are dreptul de control al exercitării profesiei de către psihologii autorizați.

Art.20. Colegiul Psihologilor acordă asistență de specialitate psihologilor autorizați care se află în contencios administrativ sau penal, în legătură cu exercitarea profesiei.

Art. 21. Atribuțiile Colegiului Psihologilor din România nu pot fi exercitate de către nici o altă asociație profesională psihologică.

CAPITOLUL IV

Sancțiuni

Art.22. Colegiului Psihologilor din România judecă litigiile și abaterile deontologice, disciplinare și profesionale ale psihologilor, în conformitate cu „Codul de procedură disciplinară”.

Art.23.

(1) Psihologii autorizați care încalcă prevederile prezentei legi și regulamentele specifice privind exercitarea profesiei de psiholog, sau nu respectă „Codul deontologic”, răspund disciplinar în funcție de gravitatea abaterii, putând fi sancționați cu:

- a) mustrare;
- b) avertisment;
- c) vot de blam;
- d) suspendarea temporară, pe un interval de 6-12 luni, a avizului de exercitare a profesiei;
- e) retragerea definitivă a avizului, echivalentă cu pierderea dreptului de exercitare a profesiei.

(2) Sancțiunile prevăzute la lit. a), b), c) se aplică de către Secțiunea de deontologie și disciplină, la propunerea secțiunilor de specialitate ale Colegiului.

(3) Sancțiunile prevăzute la lit. d și e se aplică de către plenul Colegiului Psihologilor, la propunerea Secțiunii de deontologie și disciplină.

(4) Concluziile investigației și sancțiunile aplicate se comunică în termen de 7 zile lucrătoare, în mod obligatoriu, ministerelor, instituțiilor interesate și persoanei juridice cu care psihologul sancționat a încheiat contractul de muncă și care decid cu privire la menținerea contractului de muncă;

Art.24. Sancțiunile pot fi contestate după cum urmează:

- (a) cele de la punctele **a**, **b**, **c**, în plenul Colegiului;

(b) cele de la punctele **d** și **e** în contencios.

Art.25. Răspunderea disciplinară a psihologilor autorizați potrivit prezentei legi, nu exclude răspunderea penală, contravențională, civilă sau materială, conform prevederilor legale.

Art.26. Practicarea profesiei de psiholog de către o persoană care nu are această calitate, constituie infracțiune și se pedepsește conform legii penale.

CAPITOLUL V

Finanțarea activității Colegiului Psihologilor din România

Art.27. Sursele de finanțare ale Colegiului sunt:

- (a) tarife pentru prestațiile efectuate;
- (b) contribuții ale asociațiilor profesionale ale psihologilor;
- (c) donații și sponsorizări din partea unor persoane fizice și juridice;
- (d) alte surse, conform legilor în vigoare

Art.28. Fondurile bănești sunt utilizate pentru cheltuieli de administrație și de personal;

Art.29. Activitatea financiară se supune controlului organelor în drept.

CAPITOLUL VI

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.30 Asociația Psihologilor din România organizează alegeri pentru constituirea Colegiului, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art.31 Instituțiile publice ale administrației centrale și locale, precum și persoanele juridice care au psihologi angajați își vor adapta reglementările specifice, la prevederile prezentei legi, într-un interval de un an de zile de la intrarea în vigoare a acesteia.

Art.32. Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României.